

Nu sættes der fokus på **smittebeskyttelse ved transport af dyr**

TRANSPORT AF DYR er et vigtigt område i smittebeskyttelsen på kvægbedrifterne. Det sætter indsatsen 'Tag smitten ved hornene' fokus på i den kommende tid.

I det tværfaglige samarbejde Tag smitten ved hornene er vi nu klar til næste skridt i den fælles indsats for at forbedre smittebeskyttelsen på kvægbedrifterne.

Transport af dyr ind og ud af bedriften er et centralt område i bedriftens smittebeskyttelse. Men det er også et område, der tit overses ude hos landmanden. Derfor sætter Tag smitten ved hornene fokus på transport af dyr det næste halvår.

Vi oplever, at der både er behov for større viden om smitterisikoen ved transporterne – men også, at der er et behov for input til konkrete løsninger og procedurer til smitteforebyggelse. Det vil vi gøre noget ved.

Vi vil formidle massivt om emnet til landmændene og byde ind med gode løsningsforslag – via rådgivning og via diverse medier og platforme. Vi tager også fat på at skærpe bevidstheden om smitterisikoen ved transport af dyr hos de mange andre aktører end landmanden selv. Det vil bl.a. sige vognmænd, inseminører, avlsrådgivere, dyrlæger m.fl

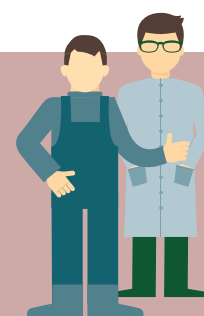
Vi giver ikke slip på det gode forrum

I første halvår af indsatsen for bedre smittebeskyttelse på kvægbedrifterne tog vi fat i, hvad der skal til for at gøre bedriftens forrum til en effektiv smittebarriere. *På de næste sider kan du se eksempler på værktøjer, vi har udarbejdet og stillet til rådighed, samt vores kommunikation om det.* Og selvom vi nu sætter fokus på transport, fortsætter vi indsatsen for det gode forrum.

Gratis sambesøg til rådgivere

Som rådgiver er det ikke altid let at få taget hul på snakken om smittebeskyttelse med landmanden. Derfor tilbyder Tag smitten ved hornene et antal gratis sambesøg med en dyrlæge/rådgiver, der har stor viden og rådgivningskompetence inden for smittebeskyttelse. Rådgiveren får altså en sparringspartner med på sit besøg, som kan hjælpe snakken om smittebeskyttelse på vej – og han/hun får ny viden og inspiration til sine næste besøg.

VED ØNSKE OM SAMBESØG, kontakt Lene Trier, ltr@seges.dk, tlf. 8740 5237

Bak op om indsatsen

Vi håber fortsat, at I som virksomhed vil bakke op om indsatsen for en bedre smittebeskyttelse – med udgangspunkt i den rolle, som jeres virksomhed spiller for kvægbrugere. Og vi håber, at de af jer, der færdes ude i kvægbesætningerne, vil tage den gode adfærd og budskaberne med jer.

Venlig hilsen

Ida Storm, sektordirektør, Landbrug & Fødevarer Kvæg
Hans Peter Bay, direktør, VikingDanmark
Anne Skovbjerg, dyrlæge, Den Danske Dyrlægeforening

Troels Larsen, Project manager, Boehringer Ingelheim
Marianne Seekjær, rådgiver, DLBR
Rudolf Thøgersen, afdelingsleder, SEGES Innovation

Det nye forrum på kvægbedriften Nygaard har reduceret risikoen markant for smitte udefra

Folk, der ikke kan finde indgangen til besætningen og vader ind med egne sko, er en betydelig smitterisiko. Derfor har mælkeproducent Christian Bøgh etableret et effektivt forrum.

Christian Bøgh kunne godt blive irriteret, når fx en sælger bare gik direkte ind i stalden for at tale med ham. Ikke mindst efter i flere omgange at have kæmpet for at sanere besætningen fri for salmonella. For han var godt klar over, at det var en kæmpe smitterisiko.

"Samtidig måtte jeg også bare erkende, at det ikke var specielt tydeligt, at jeg fx gerne ville have besøgende til at bruge besættningens støvler. Det var heller ikke tydeligt, hvor de besøgende overhovedet skulle finde støvlerne," fortæller han.

Med besøgende tænker Christian Bøgh især på både montører, inseminører, klovbeskærer, dyrlæge og andre, der i løbet af deres dag kommer i flere besætninger.

Tydelig indgang til besætningen

Derfor har Christian Bøgh nu etableret et forrum, der effektivt beskytter dyrene mod smitte udefra. Og han har gjort det tydeligt, at det er ved forrummet, at indgangen til besætningen er.

"Vi har gjort så meget for at komme tilbage i salmonellaniveau 1, så nu gør vi alt for at blive der," forklarer han.

Og mælkeproducenten har en rigtig god fornemmelse med det nye forrum.

"Det signalerer, at det her er noget, vi synes, er vigtigt. Og jeg kan se, det virker," fastslår han.

Beskytter ikke kun mod salmonella

For Christian Bøgh var motivationen til det nye forrum at hindre salmonellasmitte udefra. Men det er værd at huske, at det ikke kun er salmonella, man risikerer at få ind i besætningen, hvis den eksterne smittebeskyttelse er mangelfuld. Også sygdomme som fx b-streptokokker, mycoplasma, ringorm og treponema (digital dermatitis) kan liste sig ind udefra.

Christian Bøghs opskrift på et godt forrum

2

- På døren ind til forrummet hænger et skilt med teksten *Indgang*
- I forrummet – på døren ind til stalden – hænger et skilt med teksten *Ingen adgang uden skift af støvler og tøj.*

I forrummet finder man:

- Rene støvler i forskellige størrelser
- Rene kitler og engangsdragter
- En ren rist at træde op på i strøpesokker, mens man skifter støvler og tøj
- Håndvask, sæbe, hånddesinfektion, papirservietter
- Engangshandsker
- En god støvlevask med børster, støvleophæng og støvlevarmer

For Christian Bøgh var motivationen til forrummet at undgå salmonella. Men et godt forrum forebygger også indslæbning af mange andre sygdomme. Foto: VikingDanmark

Tjekliste: Sådan gør du bedriftens forrum til en effektiv smittebarriere

Er bedriftens forrum en åben ladeport for smitte ind og ud af stalden? Her er tjeklisten, der giver dig svaret – og forslag til enkle løsninger, der gør dit forrum til en smittebarriere.

Forrummet er mange kvægbedrifters achilles-hæl i forhold til smittebeskyttelse. Det er her, besøgende ankommer og går – og dermed også her, der er risiko for at slæbe smitte med ud og ind. Men forrummet er også et meget afgrænset område, og derfor er det ofte ret enkle tiltag, der skal til, for at opgradere besættningens smittebeskyttelse betydeligt.

Brug tjeklisten

Brug nedenstående liste til at tjekke, om der er tiltag, du kan gøre for at forbedre dit forrum – og dermed smittebeskyttelsen. Du kan evt. gøre det sammen med dine medarbejdere, så I med det samme kan aftale, hvad der skal gøres, og hvem der gør det.

Du finder også listen på landbrugsinfo.dk, så du kan printe den – eller udfylde den elektronisk og notere bemærkninger.

» [FIND TJEKLISTEN PÅ LANDBRUGSINFO.DK](http://landbrugsinfo.dk)

TJEK		besættningens smittebeskyttelsesprocedurer for besøgende		JA		NEJ		KOMMENTAR	
1	Er der et indgangsskilt, så det er tydeligt, hvilken indgang man skal benytte?								
2	Kan man komme for og hen til parkeringsområdet til indgangen til stalden?								
3	Er der tydelige farvede hænder til forrummet? (Før vi tapuldræksmiddel, håndhygiejne)								
4	Kan besøgende se telefonnummert på kortlægningen i besættningen?								
5	Er forrummet rent og pænt?								
6	Tager besøgende altid overtaltids og støvler på for indgang til besættningen?								
7	Er kitler og støvler rene og tørre? Og er der en procedure, når kitler trænger til vask?								
8	Findes støvler og kitler i relevante størrelser?								
9	Er der en tøj, man kan gå på når man skifter tøj og støvler? (Og er den rent?)								
10	Så det er tydeligt, så det er tydeligt, der benyttes støvler?								
11	Vaskes og desinficeres støvler, der har været benyttet i stalden? Er det nødvendigt udover til sæbe (vask og sæbe)?								
12	Vaskes der hænder med sæbe, hver gang stalden forlades gennem forrummet? Eller benyttes engangshandsker?								
13	Synes hænderne i papirhåndklæder? (papirhåndklæder = badetørre). Alternativt er der rene støvler/bæklæder til at tørre hænder?								
14	Benyttes der hånddesinfektion ved udgang fra stalden?								
15	Vaskes besættningens værelser og andet udstyr, hvis det lages med ud af stalden?								

TAG SMITTEVEJ HORNENE er et samarbejde mellem Det Danske Dyrlægeforbund, Landbrug & Fødevarer, VikingDanmark, BioPartner, Dyrlæger, DLBR og SVECS Innovation

Forrummet er stedet, hvor der er stor risiko for, at besøgende tager smitte med ind og ud af besættningen. Med få enkle tiltag kan du styrke bedriftens smittebeskyttelse.

Send dine leverandører en mail om bedriftens krav til smittebeskyttelse

Kender dine leverandører, de krav du stiller til dem om smittebeskyttelse? Du kan med fordel sende dem en mail med klar besked om, hvad du forventer.

En kvægbedrift er en travl arbejdsplads med mange besøgende dagligt som fx håndværkere og montører. Det er folk, som ofte besøger flere besætninger i løbet af en dag, og som derfor udfordrer smittebeskyttelsen.

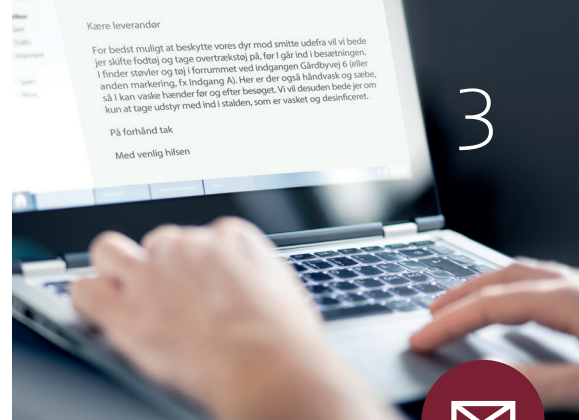
Derfor er det nødvendigt at være meget klar og konkret omkring, hvilke krav til smittebeskyttelse du stiller til dem, når de kommer i besætningen. En snak og god skiltning er godt. Men send også gerne en mail, hvor du gør opmærksom på, hvad du forventer af dem. Nedenfor ser du et eksempel, du kan bruge og tilrette, så tek-

sten passer til din besætning. Lav en liste over dine leverandører – og afsted med en mail. Det behøver ikke at tage lang tid.

Thumbs up fra servicetekniker

Hos JH Agro, som dagligt sender medarbejdere ud i besætningerne, falder ideen med en mail i god jord. Servicetekniker Jacob Bjerregaard udtrykker det sådan:

"Ofte mangler vi klar information om den rigtige indgang, og om hvad proceduren er i den enkelte besætning, når vi ankommer. Og hvis vi som montører forventes at skulle tage smittebeskyttelsen alvorlig, bør landmanden signalere, at han gør det samme. Det kræver klar skiltning og instruktion, og at støvler og skiftetøj er i orden. Og det er rigtig fint at supplere med en mail, der slår fast, hvad der forventes af os," lyder det fra Jacob Bjerregaard.

3

FORSLAG TIL MAILTEKST

Kære leverandør

For bedst muligt at beskytte vores dyr mod smitte udefra vil vi bede jer skifte fodtøj og tage overtrækstøj på, før I går ind i besætningen.

I finder støvler og tøj i forrummet ved indgangen Gårdbytvej 6 (eller anden markering, fx Indgang A). Her er der også håndvask og sæbe, så I kan vaske hænder før og efter besøget. Vi vil desuden bede jer om kun at tage udstyr med ind i stalden, som er vasket og desinficeret.

På forhånd tak!

Planchen til bedriftens servicepersonale

Her er planchen til kvægbedriftens servicepersonale med dine krav om smittebeskyttelse.

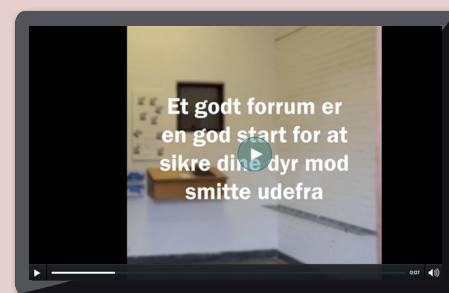
Download gratis en A4-planche med gode besøgsregler, som du kan udlevere til fx håndværkere, klovbeskærer, vognmand m.fl., så du undgår, at de slæber smitte med ind i din besætning.

En kvægbedrift er en travl arbejdsplads med mange besøgende hver dag, som f.eks. håndværkere og montører. Det er folk, som ofte besøger flere besætninger i løbet af en dag, og som derfor udfordrer smittebeskyttelsen.

Derfor er det nødvendigt at være meget klar og konkret omkring, hvilke krav til smittebeskyttelse du stiller til dem, når de kommer i besætningen.

DOWNLOAD OG PRINT denne planche, og udlever den til dine faste besøgende

Video:

Gør bedriftens forrum til en effektiv smittebarriere

Med nogle få enkle tiltag i bedriftens forrum kan du beskytte dine dyr mod smitte fra besøgende som fx håndværkere, dyrlæge, klovbeskærer m.fl. Se hvordan i denne video.

SE VIDEO

FIND SKILTE om smittebeskyttelse til ophængning på ejendommen

Alt for mange kvægbrugere inviterer smitten indenfor

Mange kvægbrugere gør en indsats for at bremse smitten ved 'hoveddøren' til malkekvægsbesætningen. Men der er også mange, som løber en stor risiko for at invitere smitten indenfor. Det viser en spørgeundersøgelse blandt 500 mælkeproducenter.

Listen er lang over folk, der besøger en kvægbedrift og ofte kommer direkte fra en anden besætning. Fx håndværkere, servicemedarbejdere, vognmænd, inseminører og dyrlæger. Derfor er forholdene, når de ankommer, vigtige brikker i bedriftens smittebeskyttelse.

Men hvor gode er de danske kvægbrugere til at dæmme op for smitten, når der kommer folk til bedriften? Det har projektgruppen Tag smitten ved hornene set på i en spørgeundersøgelse, som godt 500 mælkeproducenter har besvaret.

Halvdelen har tydelig skiltning til den rigtige indgang

Første skridt til god smittebeskyttelse er at gøre det tydeligt for besøgende, hvilken indgang til bedriften de skal benytte, så de ikke kører rundt og leder eller går ind i stalden for at spørge. Her svarer godt halvdelen af de adspurgte (53 pct), at de har tydelig skiltning. Hører du til blandt dem, der endnu ikke har fået sat et skilt op, så bestil fx et indgangsskilt i **VIK shop**. Det koster kun 35 kr.

Halvdelen har forrum til modtagelse

Et godt forrum er en effektiv mulighed for at forhindre besøgende i at tage smitte med ind til dyrene. Desværre er det kun godt og vel halvdelen af de adspurgte i undersøgelsen, der svarer ja til, at de har et forrum – mere nøjagtigt 54 pct. Det er ellers i forrummet, der er gode muligheder for at dæmme op for smitten med bl.a. skiftetøj, skiftestøvler og håndvask.

SE EVT. VIDEOEN Sådan gør du bedriftens forrum til en effektiv smittebarriere

4

Sørg for skiltning, og tag en snak med besøgende om smittebeskyttelsesrutiner, så de ved, hvad du forventer. Arkivfoto: LandbrugsMedierne.

To tredjedele har skiftestøvler – færre har skiftetøj

Til gengæld ser det bedre ud, når man ser på, hvor mange der stiller skiftestøvler til rådighed for de besøgende. Her svarer næsten to tredjedele bekræftende, nemlig 74 pct. Blandt dem, som ikke har ekstra støvler, svarer mange, at de besøgende benytter engangsovertræk til deres fodtøj. En del erkender dog også, at de har intentionen om at anskaffe ekstra støvler, men at de kun er nået til tanken.

Hvad angår skiftetøj er det knap halvdelen af de adspurgte, der kan tilbyde det til deres besøgende.

For både støvler og skiftetøj er det værd at huske på, at bare en enkelt klat gødning fra en anden besætning er nok til at bringe fx salmonella ind i stalden.

Dyrlæge og inseminør betragtes som den største smittrussel

Spørger man, hvem af de besøgende, som landmændene betragter som den største smittrisiko, kommer dyrlægen og inseminøren ind på en klar første og andenplads – med den primære begrundelse, at det er dem, der har direkte kontakt med dyrene. På tredjepladsen kommer vognmænd og på fjerdepladsen

klovbeskæreren. Her er det oplagt at tage en snak om smittebeskyttelsesrutiner med dem, så de ved præcis, hvad du som landmand forventer, når de besøger din bedrift.

HUSK at du gratis kan downloade skilte fra landbrugsinfo, der kort og enkelt viser dine besøgende, hvilke krav du stiller til dem om smittebeskyttelse.